

**UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRONOMICE
ȘI MEDICINA VETERINARĂ - BUCUREȘTI**

Birou Securitatea Muncii și P.S.I.

RECTOR,
Prof. dr. Sorin CÎMPEANU

PRIMUL AJUTOR LA LOCUL ACCIDENTULUI

Leșinul (lipotimia)

Definire, cauze

Leșinul este rezultatul unei oxigenări temporar insuficiente a creierului. O persoană care leșină va fi inconștientă chiar numai pentru câteva momente. **Scopul** acordării primului ajutor în caz de leșin este de a crește oxigenarea creierului.

Cauzele obișnuite ale leșinului sunt:

- oboseala, perioade îndelungate petrecute în aceeași poziție (în picioare sau așezat), foame, lipsa aerului proaspăt;
- stări emoționale, ca, de exemplu: frica, anxietatea, vederea sângelui;
- boala, traumatisme, dureri mari.

Pot exista simptome care **preced leșinul**: pierdere de echilibru, paliditate, transpirație.

Se pot lua următoarele **măsuri preventive**:

- se asigură aer proaspăt (se deschid uși/ferestre), dar fără temperaturi excesive;
- se slăbește strânsoarea hainelor la gât, piept și talie;
- dacă persoana este culcată, picioarele se ridică la înălțimea de 10-30 cm. față de sol.

Primul ajutor

Se procedează astfel:

- se verifică dacă victima are căile respiratorii deschise și dacă respiră;
- se slăbesc hainele la gât, piept și talie;

- se așează victima în **poziția de siguranță (de recuperare)**;
- se asigură aer proaspăt și se protejează victima de temperaturi extreme;
- se menține victima întinsă confortabil încă 10-15 minute după ce și-a recăpătat cunoștința.

ATENȚIE!

- Pierderea temporară a cunoștinței poate fi unul din simptomele care însoțesc o criză cardiacă ischemică sau o comoție cerebrală. Trebuie avută în vedere o astfel de posibilitate, mai ales când leșinul se produce la persoanele mai în vârstă și cauza nu este evidentă.
- Dacă revenirea din leșin nu este rapidă și completă este necesar ajutor medical.

Sincopa

Ca manifestări, sincopa se aseamănă cu leșinul. Apare rar la oameni sănătoși și este cauzată aproape întotdeauna de lovituri în zonele reflexogene (ca plexul abdominal, bărbie, gât, testicule) sau de boli de inimă, hemoragii, boli vasculare, etc.

În sincopă, spre deosebire de leșin, pulsul devine neregulat, deosebit de slab și poate chiar dispărea.

Primul ajutor este același ca pentru leșin.

Dacă apare stop cardio-respirator se iau de îndată măsurile corespunzătoare.

Se asigură transportul urgent și sub supraveghere al victimei la spital.

Măsuri de prim ajutor în funcție de tipul plăgii și localizarea acesteia

1. Contuzii, vânătăi

Contuziile sau vânătăile produc o pătrundere a sângelui în țesuturile înconjurătoare. Primul ajutor urmărește să reducă alimentarea cu sânge a zonei respectice și să diminueze durerea și inflamația.

Cea mai bună soluție constă în aplicarea de comprese reci sau a unei pungi cu gheață (în re prize de 15 minute), culcarea persoanei și ridicarea membrului rănit;

O compresă rece se poate realiza prin înmuierea unui prosop în apă rece, stoarcerea lui de excesul de apă și înfășurarea acestuia în jurul părții afectate. Se mai poate turna din când în când apă rece peste compresă, sau aceasta poate fi înlocuită cu o alta;

Punga cu gheață poate fi pregătită astfel: se umple o pungă de plastic sau de cauciuc cu gheață spartă, apoi se scoate aerul din ea și se închide bine ca să nu se scurgă apa. Punga se învelește într-un prosop și se aplică cu atenție pe rană, în reprize de 15 minute. Schimbați gheața dacă este necesar.

Nu aplicați punga cu gheață direct pe piele!

Compresele reci care se găsesc în comerț pot fi folosite în locul gheții. Respectați indicațiile producătorului în aplicarea compreselor.

2. Plăgi minore cu sângerări

Plăgile minore cu sângerări mici, cum ar fi juliturile, tăieturile mici și zgârieturile minore pot fi spălate cu apă de la robinet și săpun dacă sunt murdare. Apoi vor fi șterse cu tifon steril și acoperite cu pansament special preparat sau improvizat.

3. Plăgi grave cu sângerare abundentă

Plăgile grave cu sângerare abundentă necesită o apăsare continuă și directă. Dacă rana este mai mare și marginile sunt desfăcute, poate fi necesară apropierea marginilor sale înainte de a se apăsa. S-ar putea să fie timp doar pentru extragerea unor corpuri străine din rană. Corpurile străine înfipite nu trebuie scoase. Dacă în rană nu se găsesc corpuri străine, dați primul ajutor după regulile prezentate mai sus.

4. Plăgi cu un corp străin înfipt

Plăgile cu un corp străin înfipr necesită o atenție deosebită pentru că acel obiect poate să compromită vasele de sânge retezate în adâncimea răni.

NU modificați poziția și **NU** scoateți obiectele ce sunt adânc înfipite în rană, din cauza pericolului de sângerare. Bandajați rana de jur împrejurul obiectului pentru a împiedica deplasarea lui, bandaj care să preseze pe locul care înconjoară obiectul, să imobilizeze membrul și să împiedice o rănire suplimentară.

Dacă obiectul înfipt este mic și nu iese prea mult din rană, acordați primul ajutor astfel:

- acoperiți ușor rana și obiectul cu pansament, având grijă să nu apăsați pe obiect;

- faceți un bandaj circular destul de mare ca să acopere toată rana;
- puneți acest bandaj pe pansament și asigurați-vă că obiectul nu este presat;
- înfășurați acest bandaj cu o fașă îngustă.

Dacă obiectul este lung și a rămas prea mult afară din rană, procedați astfel:

- faceți un pansament în jurul obiectului pentru a acoperi rana;
- puneți în jurul obiectului comprese pentru a-l împiedica să se miște;
- fixați compresele cu un bandaj îngust având grijă să nu se exercite presiune asupra obiectului înfipt.

5. Plăgi prin înțepare

E posibil ca plăgile prin înțepare să nu prezinte o sângerare externă abundentă, dar ele pot provoca o sângerare internă, mai ales dacă rana este la piept (torace)sau abdomen. Unele dintre aceste răni, cum ar fi cele prin împușcare, pot avea un orificiu la intrare și unul la ieșire. Astfel de răni sunt serioase, pentru că țesuturile interne sunt distruse și există sângerare internă și infecție în profunzimea răni. Controlați sângereârea și acordați primul ajutor pentru răni.

6. Plăgi prin strivire

Reprezintă vătămări grave ale membrilor sau ale întregului corp produse de materiale grele ca: nisip, zidărie, utilaje sau altele de acest fel. Țesuturile sunt distruse pe întindere mare, iar organele interbe pot fi rupte. Plăgile prin strivire pot fi agravate și prin fracturi. Plăgile prin strivire la o scară mai mică, cum ar fi cea a unei mâini, sunt grave, dar nu reprezintă în general un pericol mortal.

Plăgile grave prin strivire pot produce **complicații** grave, ajungând până la șoc și insuficiență renală. Chiar dacă rănitul nu prezintă semne și simptome de șoc la scoaterea de la locul accidentului, primul ajutor trebuie acordat imediat pentru a împiedica instalarea și agravarea șocului. Astfel:

- protejați victima față de alte circumstanțe posibile de accidentare;
- opriți sângerarea (sângerările);
- aplicați pungi cu gheață pe zona rănită;
- tratați împotriva șocului.

7. Plăgile palmei

Plăgile palmei produc de obicei sângerări abundente pentru că zona este foarte vascularizată.

Dați primul ajutor pentru o **rană de-a latul palmei** (transversală) astfel:

- acoperiți rana cu un pansament gros;
- îndoți degetele peste pansament ca să se formeze pumnul și să apese pe rană;

- bandajați mâna închisă cu un bandaj triunghiular, cu centrul pe interiorul încheieturii pumnului, aduceți capetele de jur împrejurul mâinii ca să se încrucișeze în diagonală peste degete și legați în jurul încheieturii;

- ridicați și sprijiniți mâna într-o eșarfă.

Dacă **rana este longitudinală** (de-a latul palmei) procedați astfel:

- puneți pansamentul pe rană și bandajați mâna cu degetele întinse. O fașă aplicată în jurul mâinii va menține rana închisă;

- ridicați și sprijiniți mâna cu o eșarfă.

8. Sângerările din limbă sau obraz

În acest caz folosiți un pansament steril sau o cârpă curată și apăsați pe rană cu degetul mare și cu un alt deget până încetează sângerarea.

9. Sângerări la nivelul scalpului

Sângerările la nivelul scalpului (pielii păroase a acapului) pot fi serioase dacă nu sunt complicate cu o fractură a craniului sau prin existența unui obiect înfipt.

Când acordați primul ajutor în astfel de cazuri, evitați să palpați, să apăsați sau să infectați rana.

Procedați astfel:

- curățați rana de murdărie;

- aplicați un pansament gros, steril, care să fie destul de mare pentru a depăși marginile rănii și bandajați strâns;

- dacă aveți de-a face cu un obiect înfipt, aplicați un pansament compresiv în jurul lui.

10. Sângerările din nas

Sângerările din nas pot apărea spontan sau pot fi produse prin suflarea nasului, printr-o lovitură directă sau în cazuri mai serioase, prin rănire indirectă cum ar fi o fractură a craniului (și atunci **NU** opriți curgerea sângelui).

În sângerări ale nasului, rezultate din alte cauze, acordați primul ajutor astfel:

- așezați rănitul în poziție șezând, cu capul înclinat ușor în față;

- puneți-l pe rănit să-și strângă nările între degetul mare și arătător timp de aproximativ 10 minute, respirând pe gură;

- desfaceți articolele de îmbrăcăminte la gât și piept;

-spuneți victimei să stea liniștită pentru a evita creșterea pulsului și a sângerării;

-îndemnați-o să respire pe gură și să nu-și sufle nasul câteva ore după ce sângerarea s-a oprit, pentru ca cheagul format să nu se desprindă;

-dacă în urma acestor măsuri sângerarea nu se oprește, duceți accidentatul la spital.

11. Sângerări din urechi

Sângerările din urechi pot fi însoțite și de o eliminare a unui lichid gălbui. Acest simptom indică o fractură craniană, ceea ce este foarte grav.

Procedați astfel:

-**NU** încercați să opriți curgerea de sânge sau alte lichide;

-**NU** acoperiți urechea cu tifon;

-anunțați medicul imediat și acordați primul ajutor astfel:

- aplicați un bandaj cervical;
- puneți un pansament steril lejer pe ureche;
- culcați rănitul pe partea afectată sprijinind cu atenție capul și gâtul, cu partea superioară a corpului ușor ridicată;
- dacă rănitul vomită sau dacă trebuie să-l părăsiți, puneți-l în poziția de recuperare pe partea afectată;
- controlați respirația și circulația;
- luați măsurile împotriva șocului.

Intocmit,
Birou Securitatea Muncii si P.S.I.